

Osztrovski
①

J e g y z ő k ö n y v

a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségének 1955. január hó 15-én, szombaton délelőtt 11 órakor megtartott 1. számú üléséről.

Jelen voltak: Rusznyák István elnök, Osztrovski György főtitkár, Gombás Pál és Ligeti Lajos alelnökök, Szabolesi Bence, Fogarasi Béla, Riesz Frigyes, Manninger Rezső, Maucha Rezső és Verő József osztályelnökök, Alexits György, Erdey-Grúz Tibor, Hevesi Gyula, Lukács György, Molnár Erik, Novobátzky Károly és Sedlmayr Kurt elnökségi tagok.

Kimentették magukat: Mihailich Győző és Schulek Elemér osztályelnökök, valamint Straub F. Brunó elnökségi tag.

Meghivottak a 2. napirendi ponthoz: Hajós György osztálytitkár, Rényi Alfréd ov. tag és Balázs János szaktitkár.

Valamennyi napirendi ponthoz: Molnár Béla hivatalvezető.

N a p i r e n d:

- 1./ Beszámoló az elmúlt negyedév munkájáról.
Előadó: Osztrovski György főtitkár
- 2./ A Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya munkájának megvitatása.
Előadó: Hajós György osztálytitkár
- 3./ Az 1955. I. félévi elnökségi ülések munkatervének jóváhagyása.
Előadó: Rusznyák István elnök.
- 4./ Az 1955. évi kongresszusok és konferenciák jóváhagyása.
Előadó: Rusznyák István elnök.
- 5./ Javaslat a főbizottsági tagok újjáválasztására.
Előadó: Osztrovski György főtitkár
- 6./ Javaslat az 1955. évi prémium és ösztöndíjpályázat kiírására.
Előadó: Osztrovski György főtitkár
- 7./ Egyebek.

- o -

Rusznyák István elnök üdvözli az Elnökség megjelent tagjait és az ülést megnyitja.

Napirend előtt felkéri Alexits György és Szabolesi Bence akadémikusokat a jegyzőkönyv hitelesítésére.

1./

Az Elnökség elfogadja a főtítkár beszámolóját az elmúlt negyedévi munkáról.

2./

Beszámoló a Matematikai és Fizikai Tudományok Osztálya munkájáról.

Hajós György osztálytitkár az alábbiakkal egészíti ki az előre szétküldött anyagot:

Az osztály számára az 1955. évre kijelölt aspiránskeretet rendkívül szűknek találja az osztályvezetőség. /8. oldal VI./1./

A Debreceni Fizikai Kutató Intézet beruházási összege a jelentéstől eltérően megváltozott, 1955 évre 1½ millió beruházást kaptak. / 7. oldal utolsó sor./

Szükséges a VI. és VII. Osztállyal való kapcsolat jobb kiépítése, ebből a célból a fenti két osztály részéről egy-egy felelős személy ki jelölése, akik hivatalból foglalkoznának a tudományágak jó kapcsolatának fejlesztésével. /13. oldal/

A külföldi kiküldetésekkel kapcsolatban az az osztályvezetőség kívánsága, hogy a kulturegyezményes kiküldetési tervek keretét végleges jóváhagyás előtt az ov. vitathassa meg.

Erdey Grúz Tiber elnökségi tag a KFKI-ben előállított rádióaktív izotópok felhasználásáról érdeklődik.

Veró József osztályelnök a kristálynövesztés felhasználására kér bővebb adatokat.

Rusznayk István elnök felteszi a kérdést, hogy az elnökségi határozat értelmében tett-e az osztály javaslatot a KFB-nek a terjesztés hatékonyabbá tételére.

Gombás Pál alelnök megdöbbenéssel tapasztalja, hogy az osztályvezetőségi tagok, az elnökségi tagok és az osztálytitkár kivételével nem jelentek meg az ülésen.

Hajós György: Osztálytitkár az alábbiakban válaszol a feltett kérdésekre:

Sajnos az érdemleges tárgyalásokon való meg nem jelenés állandó tünete az osztályvezetőségnek. Az okát nem tudja.

A jelentés alapja az osztálytitkár által összeállított jelentés volt, amelyet osztályvezetőségi ülésen megtárgyaltak. Az osztályvezetőségi ülés javaslatai alapján módosították a jelentést. Egyébként f. hó 13-án osztálytitkári értekezlet is megvitatta a jelentést.

A radiatív izotópok készítésére vonatkozólag közli, hogy tudomása szerint a gyorsító berendezésekkel kapcsolatban 1½ hónappal ezelőtt előállítottak ugyan már első intradára izotópot, de csak egy ezüstlemez felületének az izotópozálásáról volt szó. Izotópot tisztán és mennyiségben eddig még nem sikerült előállítani. A Központi Izotóp Bizottság munkájában a KFKI megfelelő osztályai és személyei részt vesznek.

A gyakorlatban való hasznosítás kérdése úgy áll, hogy minden - a gyakorlatban megvalósítható - eredményt az illetékes szakminisztériummal közölnek. Helyes lenne, ha az Elnökség is felhívna a szakminisztériumok figyelmét az értékesítés fontosságára.

A könyv-és folyóiratterjesztésre vonatkozóan nem tud konkrét anyagot szolgáltatni. Ilyen irányú panaszok az osztályvezetőségi tagok részéről állandóan felmerülnek, de nem tudja, hogy ezek részleteikben mire vonatkoznak.

Gombás Pál alelnök helyesnek tartaná, ha a KFKI igazgatóját az Elnökség vagy az osztályvezetőség figyelmeztetné a valóságnak nem teljesen megfelelő jelentések következményeire.

Az aspiranturával kapcsolatban megjegyzi, hogy az idej aspiránskeretet igen alacsonynak tartja.

Helyeselné az Elnökség és osztályvezetőség, az osztályvezetőség és osztály kapcsolatának megerősítését. Szeretné, ha a szűkebb elnökség tájékoztatná egyes határozatairól, pl. fizikusok kiküldetése, premnyiben azok nem is valósíthatók meg - választ kapjon. Ugyanez a helyzet a helyettes hivatalvezetővel való kapcsolatában is. A hivatalvezetőhelyettes leveleinek hangjával nem tud egyetérteni.

Rényi Alfréd, az osztályvezetőség tagja elmondja, hogy az AMI javaslata az energiakontingens jobb kihasználására a gyakorlatban nem valósult meg annak ellenére, hogy megkönnyítette volna a termelést. A KGM-től kapott megbízás megvalósítására - tudomása szerint - eddig még nem került sor. Az aspiránskeretet igen alacsonynak találja.

Hevesi Gyula elnökségi tag felhívja a figyelmet arra, hogy az eredmények realizálása érdekében az egyes osztályok szorosabban kapcsolódjanak össze munkájukban.

Egyébként megállapítja, hogy a III.Osztály mai jelentése sokkal szervezettebb munkáról tesz tanuságot, mint a tavalyi. Ebben az elnökségi ülésen való megtárgyalás jelentőségét látja.

Osztrovszki György főtitkár közli Rényi Alfréd osztályvezetőségi taggal, hogy az AMI javaslatát az Energiaügyi Minisztérium tekintetbe vette és az energiafogyasztási keretet a tavalyihoz képest 16%-kal emelte.

Ligeti Lajos alelnök a könyv-és folyóiratterjesztés megkönnyítése érdekében feleleveníti azt a kb. 1½ év előtti elnökségi határozatot, amely szerint az Acták hátsó lapján az Acta szerkesztője jelezze azokat a műveket, amelyek idegen nyelven megjelentek.

Örömmel látta, a III.Osztály jelentésében, hogy az aspiránsok önálló munkát végeznek. Az I.Osztály is arra törekszik, hogy az aspiránsok első megjelent önálló munkája még ne a disszertáció legyen. Az előzetesen megjelent kisebb önálló munkák a disszertáció színvonalát emelik.

Megjegyzi, hogy a jelentések nyelvében nem sok igényesség mutatkozik. Kívánatos lenne a jövőben erre nagyobb gondot fordítani. Feltétlenül helyteleníti a "kétségkívül" és "céltámogatott" kifejezések használatát.

Jurics György elnökségi tag az aspiránsoknak a disszertációt megelőző tudományos munkájával kapcsolatban felhívja a figyelmet az aspiránsok gondosabb kiválasztására. Ha az aspiráns 4 évi egyetemi és 3 évi aspiránsi munka után nem tud önálló tudományos munkát végezni, ez azt bizonyítja, hogy nem volt helyes aspiranturára felvenni. Kivétel természetesen, ha nem egyetemről kikerülő aspiránsokról van szó, hanem tehetséges autodidaktákról. Ezeknél fokozottabb segítségnyújtás szükséges.

Javasolja, hogy tehetségesebb aspiránsainknak tegyünk lehetővé aspiranturájuk ideje alatt egy hosszabb-rövidebb külföldi kiküldetést. Kéri az Elnökséget, hogy az osztályvezetőségek által támogatott esetekben feltétlenül biztosítsák a disszertáció ki egészítésére, vagy az utána tervezett munkák megalapozására irányuló külföldi tanulmányutat.

Alexits György elnökségi tag a III. Osztály jelentését viszonylag jónak tartja, valóban pontosan tükrözi az osztály munkájának sok lényeges jegyét. Ez részben az osztály tagjai sokoldalú támogató munkájának, részben az osztálytitkár aktív és alapos működésének az eredménye.

Felhívja a figyelmet arra, hogy a tudományos munkában elért eredmények hasznosításának kérdéseért elsősorban az illetékes tudományág képviselői a felelősök. A fizika és matematika területén az eredményeknek a gyakorlatban való felhasználása rendkívül fontos. A kapcsolat elsősorban a műszaki kutatásokkal a legszorosabb. Helyesnek tartaná, ha a Műszaki Tudományok Osztálya, - amelynek a legnagyobb a létszáma és legtöbb bizottsággal dolgozik - akárcsak 1-2 emberből álló részleget állítana fel, amelynek az volna a feladata, hogy értesítse az érdekelt osztályokat az olyan készülő tudományos munkákról, amelyeknek a gyakorlati felhasználása várható. Az osztályoknak azután a kutató intézeteket kellene értesíteniük. Ez az eljárás megszüntetné azt a lehetetlen állapotot, hogy a kutató nem tudja, hogy mi történt eredményeinek hasznosítása terén.

Az aspiránsok számának ideji megállapítását abszurdnak tartja.

Az aspiránsok külföldi utjával kapcsolatban az a véleménye, hogy ennek a kérdésnek a megoldása igen sürgető. Topológiával foglalkozó aspiránsainknak az itthoni aspiránsvezetők nem tudnak kellő támogatást nyújtani, feltétlenül szükséges lenne a Szovjetunióba vagy Lengyelországba való kiküldésük. Bognár Mátyás kiküldését javasolja.

Az aspiránsok kiválasztásával kapcsolatban felhívja a figyelmet a helytelen kádermunka okozta nehézségekre. A hibák orvoslása csaknem leküzdhetetlen nehézséget jelent ilyen esetekben.

Rendkívül sürgős kérdés az Alkalmazott Matematikai Intézet átszervezése és elhelyezése. Az Intézet reális függvénytan osztályának pl. egyáltalán nincsen helyisége; tanszékeken, előadótermekben dolgoznak, nyáron pedig az üvegezett folyosón. Ezen a legsürgősebben segíteni kell.

Az intézetnek nincsen könyvtára sem. A szegedi egyetem hajlandó lenne kiegészíteni az intézetet könyvekkel, de ezeket nincs hol tárolni. Hogy az intézet ilyen körülmények között mégis produkál eredményeket, ez kizárólag lelkesedésüknek köszönhető.

A könyv- és folyóiratterjesztés nehézségeire fel kell hívnia az Akadémia Elnökségének az illetékesek figyelmét. Terjesztéssel foglalkozó szerveink nem tudják kihasználni azt a keresletet, amely magyar matematikai folyóiratok és könyvek iránt mutatkozik.

Kéri az Elnökség tagjait, hogy konkrét formában és sürgősen közöljék azokat a hibákat és hiányosságokat, amelyeket a terjesztés részéről saját területükön tapasztalnak.

Az osztályvezetőség munkája javult, de még sok tekintetben javítható. Az osztályvezetőségi tagok rendszertelen részvétele az egyes üléseken gyakran határozatképtelenné teszi ezeket. Helyes lenne, ha az osztályvezetőség tagjai nemcsak a saját szakterületük problémáinak megtárgyalásában vennének aktív részt, hanem a szomszédos területeken is.

Novobátczy Károly elnökségi tag kéri az Elnökséget, hogy 1-2 kutatót küldjenek ki Oslóba bizonyos kutatási kérdések biztonsági szabályainak tanulmányozására.

Az aspiránsoknak a disszertáció előtti önálló tudományos munkájával kapcsolatban megemlíti, hogy egyes esetekben a disszertációra való készülés annyira igénybeveszi az aspiránst, hogy teljesen lehetetlen egyéb kérdésekkel foglalkoznia.

A folyóiratok fokozottabb publicitása érdekében helyesnek tartaná a szabad kereskedelemre bízni a terjesztést.

Fogarasi Béla osztályelnök véleménye szerint az osztálybeszámolók közös hibája, hogy elvesznek a részletekben. Az aspiránskérdés, a könyvterjesztés problémái igen fontosak, de háttérbe szorítják a központi kérdéseket. Az osztálybeszámolóknak az alapkérdésekkel kell elsősorban foglalkozniuk és a részletkérdések közül csak a legégetőbbeket felvetni. A III. Osztály beszámolója is fogyatékos ilyen szempontból. A kívülálló nem kap képet arról, hogy melyek azok a fundamentális kutatások és problémák, amelyek a tudományágnak meg kell oldania. Nem helyes a kiemelkedő tudományos eredmények közlésénél az olyan megfogalmazás, hogy kik érték el kimagasló tudományos eredményeket. A főprobléma az, hogy maga a tudomány mennyire fejlődött.

Az alapkutatóknak a részletkutatásokkal helyes arányban kell állniuk. Ez a tudománypolitika feladata.

Vinogradov írja, hogy a matematika a maga egészében nem fejlődhet, nem érhet el helyes fejlődést, ha nem arányosan fejlődik a matematika valamennyi ágában. Matematikai tudományunkban pl. a topológianak nincsen képviselője. A tudományos tervezésnek ezt az arányos fejlődést kellene biztosítania.

A jelentésnek ki kellett volna térnie a főproblémák és részletvezetőségnek ebben a feladatban kifejtett tevékenységére.

A jelentésnek az a része, amely a dialektikus materializmus alkalmazásáról számol be a kutatási munkában, inkább formális. Meg kellene vizsgálni, hogyan áll ez a kérdés a Szovjetunióban. Nálunk arvilágnézeti szempontból érvényesüljön, hanem a kutatás egész ménetében. Hasznos és szükséges volna foglalkozni a hazai kutatásokban megnyilvánuló pozitívizmus szerepével.

Nem vette észre, hogy az osztály jövő feladataiban számítanak-e az ötéves népgazdasági terv tudományos szükségleteire.

Rényi Alfréd osztályvezetőségi tag Bognár Mátyás kiküldetésével kapcsolatban rámutat arra, hogy a TMB szempontja szerint nem szükséges matematikus aspiráns kiküldése. Valóban Magyarország a matematika egyes ágaiban nagyon jól áll, azonban vannak még ágai, ahol nem vagyunk megfelelően képviselve és ezeket az ágakat arányosan fejleszteni kell. Ezért lett volna fontos Bognár Mátyás kiküldetése is.

Hajós György osztálytitkár megköszöni Fogarasi Béla osztályelnök alapvető észrevételeit és röviden válaszol néhány felmerült kérdésre.

- a./ A könyv- és folyóiratkiadás terén különösen az osztály fizikus tagjai részéről hangzottak el panaszok. A terjesztés terén a legfőbb hiányosságot abban látja, hogy ezzel a Posta Hírlap-terjesztő Iroda foglalkozik.
- b./ Szakkérdések ügyében a III. Osztály legtöbbször a VI. Osztályhoz fordult, a többi osztállyal általában nem volt megfelelő a kapcsolat.
- c./ Bognár Mátyás kiküldetésével kapcsolatban megjegyzi, hogy Moszkvában megkérdezte tőle Alekszandrov professzor, hogy miért nem küldjük ki Bognárt s hozzátette, hogy szívesen látná őt aspiranturája befejezése után.

Rusznyák István elnök összefoglalva a hozzászólásokat hangsúlyozza, hogy a jelentés - ha tartalmaz is hibákat - a multhoz képest nagy haladást jelent és ez elsősorban Hajós osztálytitkár munkájának köszönhető.

A vitában elhangzottakkal kapcsolatban a következőkre tesz megjegyzést:

- a./ Sajnálatos az a körülmény, hogy egyes osztályvezetőségi tagok egyáltalában nem jelentek meg a mai elnökségi ülésen.
- b./ A Kossuth-díj jelölő ülésen való meg nem jelenés nem tartozik az Elnökségre, ezzel az Osztályvezetőség foglalkozzék.
- c./ Gombás alelnök által felvetett fizikus bizottsági és a KFKI igazgatójának ügye elsősorban a Fizikus Bizottságra tartozik. A Fizikus Bizottság terjessze Osztályvezetőség elé és ha az Osztályvezetőség bizonyos határozatokat hozott, arról tegyen jelentést az Elnökségnek.
- d./ Az aspiránskérdéssel kapcsolatban felmerült kérdések kerüljenek napirendre a TMB Elnökség előtt való tárgyaláskor.
- e./ A középkádereknek hosszabb időre való kiküldése érdekében folynak már tárgyalások a Lengyel Tudományos Akadémiával és amennyiben ezek a tárgyalások a közel jövőben eredményre vezetnek, felvetjük a kérdést a többi népi demokrácia akadémiaja felé is.
- f./ Ami a tudományos eredmények gyakorlatba való bevezetését illeti, helyes volna, ha a kapcsolat az egyes osztályok között szorosabb lenne. Helyes lenne továbbá, ha az osztályok és a kutatók ennek érdekében jobban igénybe vennék az Elnökség közvetlen segítségét.

- g./ Az Alkalmazott Matematikai Intézet elhelyezésének kérdését szűkebb elnökség állandóan napirenden tartja és mindent meg fog tenni, hogy ebben a kérdésben segítséget nyújtson.
- h./ A javasolt, Oslóba való kiküldést fontosnak tartja. Elnökség erre vonatkozólag az osztálytól javaslatot fog kérni.
- Bejelenti, hogy az Izotóp Bizottság részéről megy egy delegáció a Szovjetunióba. Amennyiben a fizikusok ezen delegáció részére feladatokat tudnak adni, úgy lépjenek érintkezésbe az Izotóp Bizottság elnökével.

Határozat:

- 1./ Elnökség a III. Osztály jelentését jóváhagyja.
- 2./ A javaslatokat az Elnökség a következőkkel egészíti ki:
 - a./ Minden osztály bizzon meg egy-egy tagot azzal, hogy az egyes tudományos eredmények gyakorlati bevezetése érdekében tartsa a kapcsolatot az Akadémia másik osztályával.

Felelős: Osztálytitkár.

- b./ Az osztály hasson oda, hogy a kutatók maguk is igyekezzenek a tudományos eredményeik gyakorlatba való bevezetését elérni.
- 3./ Az Elnök kérjen magyarázatot az ülésen meg nem jelent tagoktól arra vonatkozólag, hogy a meghívásnak miért nem tettek eleget, ezt jelentse az Elnökségnek és az Elnökség azután foglaljon állást ebben a kérdésben.

3./

Az 1955. I. félévi elnökségi ülések munkatervének jóváhagyása.

Fogarasi Béla osztályelnök javasolja, hogy az osztálybeszámoló megvitátását a jövőben gondosabban készítsék elő. Csak akkor lesz eredménye annak, hogy az Elnökség megvizsgálja egy osztály munkáját, ha egyrészt az Osztály gondosabban készíti el jelentését, másrészt az Elnökség tagjai is jól felkészülnek a vitára. Helyesnek tartaná ezért, ha a szűkebb Elnökség az egyes osztályok munkájának megvitátása előtt felkérne egy-két elnökségi tagot, hogy az osztálybeszámolót előre tanulmányozzák és bizonyos - esetleg nem szakmai - fejezeteihez szóljanak hozzá.

Hevesi Gyula elnökségi tag javasolja, hogy az áprilisi elnökségi ülés tárgyalja meg az alapszabálmódosítást.

Lukács György elnökségi tag egyetért Fogarasi Béla osztályelnök javaslatával. Szükségesnek tartja, hogy az osztálybeszámoló nyíltan tárják fel a munkájukban mutatkozó problémákat. A nálunk túlságosan nagy mértékben uralkodó szakmai elkülönülésnek véget kell vetni.

Rusznayk István elnök javasolja, hogy az Elnökség fogadja el Fogarasi Béla osztályelnök javaslatát. Ehhez természetesen az szükséges, hogy a beszámolót az osztály idejekorán küldje be. A vitára való előzetes felkészülés élenkíteni fogja azt. A beszámolóknak olyan szellemben kell készülniük, hogy az osztály problémáit élesen vessék fel.

Határozat:

- 1./ Az osztályok a jövőben beszámolóikat gondosabban készítsék el. A beszámoló elkészítésénél fordítanak különös gondot az osztály munkájában felmerülő problémák hangsúlyozására, hogy azok megoldását az elnökségi ülésen való megtárgyalás elősegíthesse.

Az osztálybeszámolókat az elnökségi ülés időpontja előtt legalább három héttel az elnökséghez el kell juttatni.

Felelősök: Osztályelnökök.

- 2./ A szűkebb elnökség a beszámoló beérkezte után felkér 1-2 elnökségi tagot, hogy készüljenek fel a vitára, tanulmányozzák át alaposan a beszámoló egyes részeit.

Felelős: Főtitkár.

- 3./ Az 1955. évi I.félévi elnökségi ülések munkatervét az Elnökség elfogadja azzal, hogy a MTA szervezeti és működési szabályzatát akkor tárgyalja meg az elnökségi ülés, ha az alapszabálymódosítás elkészül. Az új alapszabálytervezetet a Közgyűlés előtti időben kell megtárgyalni.

A beérkezett javaslatokat egy bizottság dolgozza fel, amelynek Nizsalovszky Endre legyen az elnöke.

Felelős: Főtitkár.

4./

Az 1955. évi kongresszusok és konferenciák jóváhagyása.

Rusznayk István elnök betérjeszti az 1955. évben rendezendő kongresszusokra és konferenciákra vonatkozó javaslatot. Tekintettel arra, hogy az osztályok összesen kb. 1,760.000 forint szükségletet jelentettek be, viszont az 1955 évi kongresszusok és konferenciák rendezésére maximum 1,200.000.-Ft áll rendelkezésére javasolja, hogy az Elnökség adja vissza az osztályoknak a javaslatot azzal, hogy nézzék meg, hol lehetne a szükségleteket csökkenteni.

Alexits György elnökségi tag a javaslat átdolgozásánál kéri betervezni az 1955 évben tartandó kollokviumok költségeit is.

Hevesi Gyula elnökségi tag megjegyzi, hogy egyforma méretű konferenciák általában a javaslatban a legkülönbözőbb összeggel szerepelnek.

Határozat:

Elnökség felkéri a főtítkárt, hogy a gazdasági szakemberekkel együtt dolgozza át a javaslatot az elhangzott szempontok figyelembevételével úgy, hogy az a rendelkezésre álló pénzügyi keretet ne lépje túl.

Felelős: Osztrovszki György főtítkár.

5./

Javaslat a főbizottsági tagok ujjáavasztására.

Osztrovszki György főtítkár Elnökség elé terjeszti az 1955. évi bizottsági tagok ujjáavasztására vonatkozó javaslatot. Kiegészítésként a népgazdaság és egyéb szempontokból fontos témák megoldására komplex bizottságok felállítását javasolja.

Szabolcsi Bence osztályelnök aggályát fejezi ki az 1./ ponttal kapcsolatban, mert például a Zene, Színház és még több bizottságnak túlnyomórészt nem minősítettek a tagjai.

Erdey-Grúz Tibor elnökségi tag az 1./ pont második bekezdésével kapcsolatban megjegyzi, hogy az Oktatásügyi Minisztériumnak nincs tudományos tanácsa és ezért a legtöbb területen a bizottságok látják el a tudományos tanács szerepét.

Hevesi Gyula osztályelnök is kifejti, hogy a Műszaki Osztálynál sem lehet a bizottsági tagságot a tudományos fokozat feltételhez kötni.

Javasolja, hogy a főbizottságoknál az osztályvezetőség a főbizottság elnökével egyetértésben határozza meg a tagokat, az albizottságoknál pedig a főbizottságok.

Fogarasi Béla osztályelnök a beterjesztett javaslatot még korainak tartja, mert gyakorlatilag még nem lehet nem realizálható.

Határozat:

Az Elnökség az 1955. évi akadémiai bizottsági tagok ujjáavasztására vonatkozó javaslatot a következő módosításokkal hagyja jóvá:

1./ Törekedjenek az osztályok arra, hogy főbizottságaik tagjai tudományos minősítéssel rendelkezők legyenek. Szükség esetén lehetnek a bizottság tagjai olyan szakemberek is, akik minősítéssel nem rendelkeznek. A főbizottságok elnökei akadémikusok legyenek, amennyiben nem azok, akkor ehhez az Akadémia elnökének engedélye szükséges.

2./ A népgazdaság és egyéb szempontokból fontos témák megoldására komplex bizottságok állítandók fel.

6./

Javaslat az 1955. évi prémium és ösztöndíjpályázat kiírására.

Osztrovszki György főtitkár az Elnökség elé terjeszti az 1955. évi prémium és ösztöndíjpályázat kiírására vonatkozó javaslatot és indítványozza a jövőben az elnöki jutalmaknak a Nagygyűlésen való kiosztását.

Hevesi Gyula elnökségi tag az összes rendelkezésre álló összegek egyesítését s egy-egy tudomány szak kiváló képviselőjének nevével ellátott rendszeresített pályadíjak létesítését javasolja.

Ligeti Lajos alelnök a Kossuth-díjjal szemben a nagy pályadíjak létesítését aggályosnak tartja.

Fogarasi Béla osztályelnök javasolja a kérdést a Kossuth-díj Bizottsággal is megtárgyalni.

Rusznayk István elnök javasolja, hogy esetleg 2 évenként legyenek pályadíjak kiadva s plakettet is készíttessen az Akadémia.

Határozat:

Az Elnökség felkéri Ligeti Lajos alelnököt, Alexits György és Hevesi Gyula elnökségi tagokat, hogy a felmerült szempontok alapján dolgozzanak ki egy javaslatot.

Felelős: Ligeti Lajos alelnök.

7./

"Kiváló dolgozó" cím adományozása.

Rusznayk István elnök bejelenti, hogy az Akadémia Elnöksége a Minisztertanácshoz fordult azzal a kéréssel, hogy engedélyezzék más szervek példájára az Akadémia számára is "Az Akadémia kiváló dolgozója" címet. A Minisztertanács ezt nem engedélyezte, azonban felhívta a figyelmüket arra, hogy "Kiváló dolgozó" cím az Akadémia dolgozóinak is adományozható, amennyiben erre az Akadémia javaslatot tesz.

Határozat:

Elnökség felkéri a Főtitkárt, hogy szólítsa fel az osztályokat arra, hogy tegyenek megfelelő javaslatokat a szaktitkárságok, akadémiai intézetek dolgozói köréből "Kiváló dolgozó" cím adományozására.

Felelős: Főtitkár.

A Közgazdasági Szemle c. folyóirat hovatartozásának kérdése.

Fogarasi Béla osztályelnök bejelenti, hogy először létesült a Közgazdasági Szemle c. folyóirat és csak később alakult meg a Közgazdaságtudományi Intézet. A közgazdasági szervek és a Közgazdaságtudományi Intézet részéről elhangzott az a kívánság, hogy a Közgazdasági Szemle c. folyóirat a jövőben a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének folyóirata legyen.

Határozat:

Az Elnökség Fogarasi Béla osztályelnök javaslatára úgy határoz, hogy a jövőben a Közgazdasági Szemle a Közgazdaságtudományi Intézet folyóirata legyen.

Fogarasi Béla osztályelnök bejelenti, hogy megjelent a II. Osztály közleményeinek azon száma, amelyik az 1954. évi Nagygyűlés előadásait is vitáit is tartalmazza. Szabó Imre levelező tag felelős szerkesztő jelentése szerint kéziratát 1954. július 21-én adta le és minden sürgetés dacára az osztályközlemények ezen száma csak 1955. január 12-én került terjesztésre.

Határozat:

Elnökség megbizsa Osztrovszki György főtitkár, hogy a II. Osztály Közleményei késedelmes megjelenésének okta vizsgálja ki.

Felelős: Osztrovszki György főtitkár.

Javaslat az Akadémiai Kiadónál megjelenő művek köteles példányként akadémikusi, illetve tiszteletpéldányként való szétküldésére.

Rusznyák István elnök az Elnökség elé terjeszti az Akadémiai Kiadónál megjelenő művek köteles példányként akadémikusi, illetve tiszteletpéldányként való szétküldésére vonatkozó javaslatot.

Határozat:

Az Elnökség a betér jesztett javaslatot a következő módosításokkal hagyja jóvá:

- 1./ Minden osztály akadémikusa a saját osztálya kiadványát azonos értékben kicserélheti a másik osztály kiadványára.
- 2./ Az elnökség tagjai saját osztályukon kívül kapják meg a többi osztály kiadványainak listáját és mindenki jelentse be, hogy melyik kiadványra tart igényt.
- 3./ Az osztályelnökök a választott elnökségi tagokkal egyforma jogban részesítendőek.

- 4./ A KFB titkára kapja meg az Akadémiai Kiadó valamennyi kiadványát.
- 5./ Az "Egyéb" rovat kiegészítendő a KFB előadójával.

Felelős: Alexits György a KFB titkára.

Székfoglalók.

Rusznay István elnök bejelenti, hogy december hó folyamán a következő akadémikusok tartottak székfoglalót.

1954. dec. 2-án Nizsalovszky Endre akadémikus
Az új szakasz és a szerződési rendszer elvi kérdései
cimmal,
- dec. 9-én Sedlmayr Kurt akadémikus
Heteróznemesítés alkalmazása Beta Vulgaris-nál
cimmal,
- dec. 9-én Obermayer Ernő levelező tag
A fűszerpaprika legjobb ültetési idejének megállapítása
szakaszos ültetési időkisérletekkel
cimmal,
- dec.13-án Schandl József levelező tag
A cigája nemesítése Ile de France-val
cimmal,
- dec.15-én Gegesi-Kiss Pál akadémikus
A diabetes mellitus alatti coma és kezelése csecsemő
és gyermekkorban
cimmal.

Határozat:

Az Elnökség a bejelentett székfoglalókat jóváhagyja és nevezett tagok számára a diploma kiadását elrendeli.

A jegyzőkönyv hiteles:

Alexits György
akadémikus

Szabolcsi Bence
akadémikus

K.m.f.t.